

© Moment din Petru sau Petele din soare de Vlad Zografi la Teatrul de Nord din Satu Mare (regia: Cristian Ioan)

BRAȘOV

Barometrul dramaturgiei contemporane

De o vreme încoace, primăvara și toamna, au sau n-au de ce, oamenii de teatru sunt cuprinși de febra festivalurilor. Mai vechi sau mai noi, cu tradiție sau nu, reînnoțind tradiția dacă împrejurările o cer, festivalurile – desigur, cele mai multe internaționale – pun, cam de două ori pe an, stăpânire pe mișcarea noastră teatrală. Mereu se mai găsește o idee, niște noi spații non-convenționale, un orașel care trebuie reanimat cultural și, uite-așa, se mai înfiripă un festival în țară. La un moment dat, puteam vorbi, și în acest domeniu, de inflație. Privite cu un ochi critic, multe asemenea manifestări lasă ștacheta valorii prea jos, ca și când calitatea spectacolelor ar fi cel din urmă lucru socotit important. Pe de altă parte însă, un festival pare să fi ajuns singurul spațiu de întâlnire și de comunicare între oamenii de teatru, un timp pe care și-l oferă generos unii altora, un răgaz pentru a mai privi în jur, pentru a analiza deschis, un interval al cunoașterii, al recunoașterii. Cetatea care găzduiește un astfel de dialog își oferă și ea, deopotrivă, posibilitatea de a se conecta la realitatea teatrală, de a merge o bucată de timp în pas cu ea, de a se bucura, fie și pentru câteva ceasuri, de călătoria în lumea ficțiunii.

Și Festivalul de dramaturgie contemporană de la Brașov, ajuns la ediția a XII-a, a fost o astfel de ofertă.

Desfășurat în perioada 7–14 decembrie 1997, festivalul și-a propus, ca și în alți ani, să invite la Brașov, la Teatrul „Sică Alexandrescu”, acele producții interesante care au la bază texte din dramaturgia contemporană, românească și universală. Directorul artistic al festivalului, ca și al teatrului-gază, regizorul Mircea Cornișteanu, a selectat spectacole extrem de variate, chiar dacă nu toate rotunde, împlinite, dintr-o ofertă nu foarte generoasă din intervalul ce s-a scurs de la precedenta ediție. De fapt, acest festival este un fel de barometru care măsoară apetitul regizorilor pentru texte contemporane noi, mai puțin montate. Este un fel de oglindă care reflectă o stare, fie că suntem preocupați să o privim sau nu. De la D. R. Popescu și Dumitru Solomon, la Manlio Santanelli, Nadas Péter, Paul Zindel, Vlad Zografi, Fernando de Rojas și Dušan Kovačević, oferta mi se pare largă și semnificativă atât ca piese, cât și ca modalități de expresie regizorală, actoricească, scenografică. Din păcate, spectacolele cu **O batistă în Dunăre**, în regia lui Ion Cojar, și **Regina Mamă**, în regia lui Gelu Colceag, amândouă producții ale Teatrului Național din București, au fost retrase din competiție de către direcțiunea TNB – decizie într-un fel firească, dar

9857900420029

dureroasă -, ca reacție la palmaresul Festivalului Național de Teatru, încheiat cu puțin timp înaintea începerii celui de la Brașov. Leșirea din orice fel de concurs a Naționalului bucureștean nu are cum să nu aibă efect asupra competițiilor ce vor urma. Acest fapt nu a simplificat munca juriului de la Brașov; dimpotrivă. Valoarea spectacolelor rămase să-și dispute premiile a fost aproape egală, nici o producție nedetașându-se în mod evident. Oricum, recitalurile de actorie, de profesionalism și de fair-play oferite de Olga Tudorache, Mariana Mihuț, Leopoldina Bălănuță, Ileana Stana Ionescu, în concurs sau în afara lui, au încântat publicul festivalului și acesta este cu adevărat lucrul cel mai

important, care rămâne și după căderea cortinei. Aplauzele și ovațiile spectatorilor concurează serios orice fel de medalii.

Am reținut, din evantaiul prezentat, câte un element important pentru fiecare spectacol din concurs. Vă ofer, aşadar, un fel de puzzle care poate da, sperăm, la sfârșit, chipul festivalului. Umorul acid al lui Dumitru Solomon și detașarea în „joacă” a regizorului Alexandru Tocilescu, plecând de la parabola **Repetabila scenă a balconului** (teatrul din Brașov). Nota de falsitate a interpretării, imposibilitatea regizoarei Irina Popescu Boieru de a-și argumenta scenic opțiunea pentru **Efectul razelor gamma asupra anemonelor** (TN Iași). Cheia pentru

Sebestyén Aba și Farkas Ibolya în *Întâlnirea de Nádas Péter* la TN Târgu-Mureș, secția maghiară (regia: Kovács Levente)

foto: Bartha László

Sorescu a regizoarei Daniela Peleanu și a scenografului Viorel Penișoară-Stegaru, care au găsit noi soluții rafinate pentru **Matca** (TN Craiova). Lipsa forței de a transforma un text important ca **Petru** al lui Vlad Zografi într-un spectacol cel puțin la fel de valoros (teatrul din Satu Mare). Importanța dramatizării unei lucrări precum **Celestina**, care, din pricina dominării epicului și nu a dramaticului, este lipsită, cel puțin în prima parte, de ritm și tensiune (teatrul din Galați). Umorul ardelenesc al unui regizor ca Horea Popescu și talentul unui actor ca Mircea Andreescu, care fac din **Tărâmul celălalt** o mică bijuterie (Brașov). Tensiunea artistică în care te țin actorii Farkas Ibolya și Sebestyén Aba, chiar dacă nu pe întreg parcursul spectacolului **Întâlnirea**, poate și din cauza unei regii absolut lineare (TN Târgu-Mureș, secția maghiară).

Eforturile organizatorilor și ale directorului, neobositul și omniprezentul Mircea Cornișteanu, au făcut ca și această ediție a Festivalului de dramaturgie contemporană să aducă la Brașov nume importante de regizori și trupe, să le introducă în conștiința și în memoria afectivă a spectatorilor, cei dintâi beneficiari. Nivelul oricărui festival este dat de calitatea spectacolelor, la rândul lor selectate din ce există. Poate că, la anul, ștacheta va fi mai sus. Dar bucuria recoltei de atunci depinde de „semințele” ce se vor sădi acum.

■ MARINA CONSTANTINESCU

